

Taalbeleidsplan
2026 - 2029

juni 2026

Inhoud

Voorwoord	3
1. Situatieschets	4
2. Ambities	5
3. Taalgericht vakonderwijs	6
3.1. Taalgericht vakonderwijs: doelen en aanpak korte termijn	6
3.2. Taalgericht vakonderwijs: doelen op langere termijn	7
4. Taalondersteuning	8
4.1. Taalondersteuning: doelen en aanpak korte termijn	8
4.2. Taalondersteuning: doelen en aanpak op langere termijn	9
5. Leesplezier bevorderen	10
5.1. Leesplezier: doelen en aanpak korte termijn	10
5.2. Leesplezier: doelen en aanpak op langere termijn	11
6. Geraadpleegde bronnen	13

Voorwoord

De overheid adviseert scholen meer aandacht te besteden aan basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen/wiskunde en burgerschap. De ambitie van het Ichthus Lyceum op het gebied van de basisvaardigheden is vastgelegd in beleid.

De taalcoördinatoren van het Ichthus Lyceum hebben in samenspraak met de schoolleiding het taalbeleidsplan in het schooljaar 2024-2025 vastgesteld. De MR heeft ingestemd op 30 juni 2025. Het taalbeleidsplan sluit aan bij het schoolplan 2024-2028 en trad in werking op 1 augustus 2025.

Dit taalbeleidsplan is een geactualiseerde versie in concept met daarin de doelen voor de komende schooljaren 2026 – 2029.

Het doel van het taalbeleid is de taalvaardigheid van onze leerlingen te verbeteren, het schoolsucces van de leerlingen te vergroten en te komen tot een eenduidige aanpak op school op het gebied van taal. Taal is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van iedereen in school. Om ervoor te zorgen dat de leerlingen het gewenste taalniveau halen, is het belangrijk dat niet alleen tijdens de lessen, maar ook daarbuiten impliciet en expliciet tijd en aandacht is voor taalvaardigheid.

Het document is tot stand gekomen op basis van gesprekken met leden van verschillende secties, analyses van de taalvaardigheid van onze leerlingen en input van collega's tijdens netwerkbijeenkomsten en scholingen.

Het taalbeleidsplan is een dynamisch werkplan dat wordt geëvalueerd, aangepast en bijgesteld op basis van voortschrijdend inzicht en politieke beslissingen.

Driehuis, 8 juni 2026

Sara Min en Annemarie Geleijnse,
Taalcoördinatoren Ichthus Lyceum

1. Situatieschets

Taalvaardigheid is een voorwaarde om te kunnen functioneren in de maatschappij. Ook is taalvaardigheid een basisvaardigheid die noodzakelijk is voor alle schoolvakken. Elke dag krijgen leerlingen mondelinge aanwijzingen, ze voeren schriftelijke opdrachten uit, ze lezen teksten, instructies of toetsvragen en ze geven uitleg aan medeleerlingen. Ze schrijven teksten, geven presentaties en voeren discussies en debatten. Naast een algemene woordenschat verwachten we van onze leerlingen een voldoende beheersing van algemene schooltaal en specifieke vaktaal. Het Ichthus Lyceum streeft naar een taalrijke schoolomgeving waarin alle leerlingen zich kunnen ontwikkelen tot taalvaardige burgers. Hier willen wij onze leerlingen goed op voorbereiden.

Scholen moeten de referentieniveaus voor taal en rekenen gebruiken. Dat staat in de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Het fundamentele referentieniveau is weergegeven in tabel 1. Het doel is dat onze havo-leerlingen na het eindexamen onze school verlaten op 3F-niveau en de vwo-leerlingen op 4F-niveau.

Het vereiste instroomniveau voor het voortgezet onderwijs is 1F. Uit de resultaten van de Cito-volgtoets van schooljaar 2024-2025 blijkt dat de brugklasleerlingen van het Ichthus Lyceum instromen met een gemiddeld tot bovengemiddeld niveau en dus aan dit niveau voldoen.

Uit de scores van de Cito-volgtoetsen die de leerlingen in jaar twee en drie maken valt op dat leerlingen achterblijven ten opzichte van de vergelijkingsgroep. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat leerlingen in de reguliere lessen onvoldoende leren op taalgebied en daardoor gaan achterlopen met de vergelijkingsgroep. Een andere mogelijke oorzaak is dat de Cito-toetsen niet door alle leerlingen serieus gemaakt worden, omdat er geen formele beoordeling aan de toets verbonden is.

Uit gesprekken met de docenten blijkt dat leerlingen moeite hebben met zowel dagelijkse taal als met specifieke schooltaal. Taal is belangrijk om te communiceren, lezen en schrijven. Hierdoor zijn docenten genoodzaakt lestijd te besteden aan de herhaling van basisvaardigheden in plaats van aan de gewenste verdieping van het vak.

Niveau	fundamentele referentieniveau
1F	(speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs
2F	(speciaal) basisonderwijs, speciaal onderwijs en eind vmbo
3F	Havo 5
4F	Vwo 6

Tabel: Rijksoverheid – referentieniveaus taal

2. Ambities

Voor de komende schooljaren 2026-2029 heeft het Ichthus Lyceum ambities op de volgende gebieden van taalonderwijs

1. Taalgericht vakonderwijs
2. Taalondersteuning
3. Leesplezier bevorderen

Aan het eind van ieder schooljaar reflecteren en evalueren de taalcoördinatoren in welke mate de ambities bereikt zijn en stellen deze indien nodig bij. Zij leggen hierbij verantwoording af aan de schoolleiding. Bij de evaluatie worden leerlingen en collega's betrokken.

De ambities worden in de volgende hoofdstukken toegelicht. Per ambitie wordt de aanpak voor de komende periode en de langere termijn beschreven.

3. Taalgericht vakonderwijs

Taalgericht vakonderwijs bevordert schoolsucces doordat taalgericht vakonderwijs leerlingen ondersteunt bij het begrijpen en gebruiken van de taal die nodig is om vakinhoud te begrijpen en te verwerken. Taalgericht vakonderwijs heeft drie pijlers: (1) taalsteun; (2) contextrijke en betekenisvolle leeromgeving: leerlingen verbinden nieuwe kennis aan bestaande kennis; en (3) interactie: spreken, schrijven en samenwerken rond de leerstof.

Huidige situatie

Op dit moment zijn er geen collectieve afspraken gemaakt over het bieden van bijvoorbeeld taalsteun of leesstrategieën tijdens de les. De mate waarin dit gebeurt hangt af van de individuele docent. Tijdens twee studiedagen in schooljaar 2025 -2026 is een workshop taalgericht vakonderwijs aangeboden om docenten bewust te maken van het belang van taal.

3.1. Taalgericht vakonderwijs: doelen en aanpak korte termijn

Doel 1: Taalgericht lesgeven in vakwerkplan

Elke sectie beschrijft in het vakwerkplan op welke manier aandacht besteedt wordt aan vaktaal tijdens de lessen en welke scholing de sectie op dit gebied wil volgen. (2026 – 2027).

Doel 2: Scholing voor alle docenten op het gebied van taalgericht vakonderwijs

Eén van de studiemiddagen staat volledig in het teken van taalgericht vakonderwijs. Alle collega's volgen de scholing, zodat er een gezamenlijke basis is.

Doel 3: Taalgericht Vakonderwijs wordt integraal onderdeel van de Ichthusles

Taalgericht vakonderwijs is geen aparte route, maar een integraal onderdeel van de Ichthusles. Ook de evaluatie van taalgericht vakonderwijs wordt vanuit de schoolleiding meegenomen in lesbezoeken.

Doel 4: Lesbezoeken door schoolleiding met aandacht voor taal

Tijdens elk lesbezoek is er aandacht voor taal. Tijdens het reflectie- en feedback gesprek is taalgericht vakonderwijs een onderdeel van gesprek.

Doel	Waar	Wanneer	Eigenaar	Evaluatiemoment
Taalgericht lesgeven in vakwerkplan	In vakwerkplan	Schooljaar 2027 - 2028	Vakgroepen. Schoolleiding voert het gesprek met vakgroepen.	Schooljaar 2026 - 2027
Iedereen een zelfde basis (scholing)	Studiemiddag	Tweede studiemiddag voorjaar 2027	Taalcoördinator	Na afloop studiemiddag
TVO als integraal onderdeel van de Ichthusles	Alle lessen	Start schooljaar 2026 – 2027	Schoolleiding	Mei 2027
Lesbezoeken met aandacht voor taal door schoolleiding	Alle lessen	Hele jaar	Schoolleiding	Mei 2027

3.2. Taalgericht vakonderwijs: doelen op langere termijn

Doel 5: Begrijpend lezen en schrijven

- Ontwikkelen van een begrijpend lezen-aanpak die bruikbaar is voor alle vakken, met een gemeenschappelijke taal.
- De taal in toetsen is op het juiste referentieniveau.

Doel 6: Uniforme rubrics

Onderzoeken van de mogelijkheid voor het invoeren van uniforme rubrics. Het SLO heeft een lijst opgesteld met vakoverstijgende taalvaardigheden, zoals het onderscheiden van ‘mening’ en ‘feit’.

Doel	Waar	Wanneer	Eigenaar	Evaluatiemoment
Begrijpend lezen-aanpak		Schooljaar 2027 - 2028	taalcoördinatoren	Najaar 2029
Taal in toetsen heeft juiste referentieniveau		Schooljaar 2027 - 2028	vakgroepen	Na elke toets
Gebruiken van uniforme taalrubrics		Schooljaar 2027 – 2028	taalcoördinatoren	

4. Taalondersteuning

Door middel van Cito-volgttoetsen wordt de Nederlandse taalontwikkeling op het gebied van leesvaardigheid en woordenschat in klas 1 tot en met klas 3 gevolgd. Het doel is dat alle leerlingen van het Ichthus Lyceum na hun eindexamen het Ichthus verlaten met het wettelijke vereiste 3F-niveau. We meten dit door te kijken naar het percentiel van de centrale examens Nederlands. We streven naar een percentiel van 50 op de centrale examens voor het vak Nederlands.

Huidige situatie

In het begin van de brugklas, aan het eind van de brugklas en halverwege klas 2 en 3 maken alle leerlingen de voortgangstoetsen van Cito. De resultaten van deze toetsen worden gebruikt om de taalontwikkeling in beeld te krijgen, om te determineren en om te bepalen of (extra) ondersteuning noodzakelijk is.

Op basis van de individuele resultaten in combinatie de resultaten van de Cito-volgttoetsen krijgt een aantal leerlingen extra ondersteuning aangeboden. De taalcoördinator en de docent Nederlands bepalen wie in aanmerking komt voor ondersteuning.

4.1. Taalondersteuning: doelen en aanpak korte termijn

Doel 1: Ondersteuningslessen

Op basis van de resultaten van de Cito-volgttoetsen en de resultaten bij Nederlands selecteren de docenten Nederlands in samenwerking met de taalcoördinatoren wie in aanmerking komen voor taalondersteuningslessen. Deze leerlingen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het ondersteuningsprogramma. De ondersteuning vindt buiten de reguliere lessen plaats op donderdagmiddag. De ondersteuningslessen worden door in- of externen begeleid. Doel is het verbeteren van de leesvaardigheid en het verbeteren van de woordenschat. De leerlingen werken met de online tool van NUMO.

Doel 2: Analyse Cito-volgttoetsen

De taalcoördinatoren analyseren de Cito-toetsen van klas 1, 2 en 3 en onderzoeken waar leerlingen uitvallen op taal. Zij delen de uitkomsten van deze analyse met de mentoren van de betreffende klassen en de docenten Nederlands en Engels. Ook delen zij de ontwikkeling op lange termijn en doen hier onderzoek naar.

Doel	Middel	wanneer	Eigenaar	Evaluatiemoment
Taalondersteuningslessen	Cito-volgttoets	Na- en voorjaar	taalcoördinator	Jaarlijks april/mei
Analyse Cito-volgttoetsen	Cito-volgttoets	Na- en voorjaar	Taalcoördinator	Jaarlijks november (Cito 0) Jaarlijks april/mei (Cito 1,2 en 3)

4.2. Taalondersteuning: doelen en aanpak op langere termijn

Doel 3: Taal zichtbaar maken

Er is een onderscheid tussen dagelijks algemeen taalgebruik en schooltaalgebruik. Het doel is het zichtbaar maken van (school)taal in vaklokalen en daarna in de gangen. In het najaar van 2026 selecteren de taalcoördinatoren schooltaalwoorden die fysiek in de lokalen Nederlands een plek krijgen. Daarnaast komen op de deuren van de lokalen Nederlands taaltips (veel gemaakte fouten) te hangen. In het voorjaar van 2027 volgen de moderne vreemde talen. In het najaar van 2027 volgen de gamma- en bèta-vakken.

Doel 4: Methode-onafhankelijke toetsen

Voor de onderbouw wordt gebruik gemaakt van de Cito-volgttoets als methode-onafhankelijke toets om de taalontwikkeling van de leerlingen in beeld te brengen. Ook maken zij in leerjaar 3 een (deel van) het eindexamen Nederlands VMBO-t. Vervolgens wordt bepaald of de leerling extra taalondersteuning krijgt aangeboden. Voor de bovenbouw wordt er (nog) geen gebruik gemaakt van een methode-onafhankelijke toets om de taalontwikkeling van leerlingen in beeld te brengen en zo eventueel gericht ondersteuning aan te bieden. De taalcoördinator onderzoekt of er behoefte is aan een methode-onafhankelijke toets voor de bovenbouw op het gebied van taalontwikkeling en geeft een advies naar de schoolleiding.

Doel 5: Remedial teaching

Voor sommige leerlingen is de basisondersteuning niet voldoende. Doel is het taalniveau van leerlingen met taalachterstanden (zowel vanuit dyslexie, NT2, als andere oorzaken) te verhogen. Daarom wordt in schooljaar 2026 – 2027 een remedial teacher (RT'er) aangesteld vanuit de subsidie basisvaardigheden. Doel is dat de RT'er een aantal leerlingen gericht begeleidt bij individuele taal- en leerproblemen.

Doel	Waar	Wanneer	Eigenaar	Evaluatiemoment
Taal zichtbaar maken	Lokalen Nederlands	Najaar 2026	Taalcoördinator in samenwerking met docenten Nederlands	Voorjaar 2027
Taal zichtbaar maken	Lokalen moderne vreemde talen	Voorjaar 2027	Taalcoördinator in samenwerking met docenten Engels, Frans, Duits, klassieke talen	Najaar 2027
Taal zichtbaar maken	Lokalen gamma-vakken	Najaar 2027	Taalcoördinator in samenwerking met gamma-docenten.	Voorjaar 2027
Taal zichtbaar maken	Lokalen bèta-vakken	Voorjaar 2028	Taalcoördinator in samenwerking met bètadocenten	Najaar 2028
Methode onafhankelijke toets voor bovenbouw		Voorjaar 2027	Taalcoördinator	
Remedial teaching		Najaar 2026	Schoolleiding	Najaar 2027

5. Leesplezier bevorderen

Leerlingen die lezen leuk vinden lezen vaker en langer. Zij bouwen een grotere woordenschat op en worden beter in begrijpend lezen. Kortom: lezen leidt tot een hoger taalniveau.

Huidige situatie

Op het Ichthus Lyceum wordt veel aandacht besteedt aan het bevorderen van het lezen van de leerlingen. Bij het vak Nederlands lezen leerlingen aan het begin van elke les vijftien minuten in stilte. In ieder klaslokaal Nederlands zijn leesboeken te vinden. Ook bij het vak Engels lezen leerlingen aan het begin van ieder blokuur Engelse leesboeken. Daarnaast is er een moderne mediatheek. Tussen de taalsecties en de mediatheek is een actieve samenwerking. Ook is er een leesclub voor leerlingen: het Leeseum. Tot slot verschijnt er voor elke vakantie een nieuwsbrief voor leerlingen en hun ouders/verzorgers. Een vast onderdeel van de nieuwsbrief is een lijst met tips voor leesvoer tijdens de vakantie.

5.1. Leesplezier: doelen en aanpak korte termijn

Doel 1: Zichtbaarheid leesboeken

We maken leesboeken en de leescultuur zichtbaarder door de hele school, zowel in de vaklokalen als in de gangen. Vanuit de subsidie basisvaardigheden krijgen de talen de mogelijkheid om boeken aan te schaffen, die een plaats krijgen in de lokalen. Daarnaast worden er posters met boekentips en/of favoriete boeken van docenten opgehangen in de lokalen en eventueel in de gangen. Tot slot komt er een eregalerij met mooie boekopdrachten van leerlingen.

Doel 2: Nieuwe boeken

Via het weekbericht worden collega's geïnformeerd en op de hoogte gehouden van nieuwe boeken in de mediatheek, daarbij wordt vermeld welk boek bij welk vak past.

Doel 3: Ouders betrekken

Ouders krijgen in elke nieuwsbrief leestips voor boeken die geschikt zijn voor hun kinderen, en eventueel voor henzelf. Ook wordt een boekenclub voor ouders opgericht. Door te werken met papieren boekenpaspoortjes waarin leerlingen de docent en de ouders gelezen boeken laten aftekenen, biedt de mogelijkheid om thuis het gesprek over lezen op gang te brengen.

Doel 4: Krantenabonnement

De school neemt een abonnement op drie verschillende kranten (bijvoorbeeld NRC, Trouw en de Volkskrant). De kranten zijn beschikbaar voor alle docenten, zodat zij actuele teksten kunnen inzetten voor de lessen.

Doel 5: Zichtbaarheid Leeseum

De activiteiten van het Leeseum die gericht zijn op leesbevordering breder onder de aandacht binnen de school, zodat het echt een gedeelde verantwoordelijkheid wordt en niet beperkt blijft tot de sectie Nederlands.

Doel	Waar	Wanneer	Eigenaar	Evaluatiemoment
Zichtbaarheid leesboeken in lokalen	taallokalen	Schooljaar 2026 - 2027	Taalcoördinator in samenwerking met taaldocenten	Najaar 2027
Boekentips	Taallokalen	Schooljaar 2026 - 2027	Taalcoördinator in samenwerking met taaldocenten	Najaar 2027
Eregalerij	Taallokalen en gangen	Schooljaar 2026 – 2028	Taalcoördinator in samenwerking met taaldocenten	Najaar 2027 Najaar 2028
Nieuwe boeken onder de aandacht	WDL	Maandelijks	Mediathecaris	Voorjaar 2027
Leestips in nieuwbrief	Nieuwsbrief voor leerlingen en ouders/verzorgers	Elke vrijdag voorafgaand aan de vakantie	Mediathecaris	Voorjaar 2027
Boekenclub voor ouders	Op school	2 keer per jaar	Mediathecaris en docent Nederlands	Voorjaar 2027
boekenpaspoort	In de brugklas	Voor elke vakantie	Docent Nederlands	Najaar 2027
Krantenabonnement		Elke dag	Taalcoördinator	Voorjaar 2027
Aandacht voor Leeseum	In school op schermen en in nieuwsbrieven	Gedurende gehele jaar	Mediathecaris en coördinator Leeseum	Najaar 2027

5.2. Leesplezier: doelen en aanpak op langere termijn

Doel 6: Invoeren kick-start brugklas

In plaats van 15 minuten lezen bij de start van de les Nederlands gaan we wekelijks een lesuur gebruiken als leesuur. Dit wordt de zogenaamde kick-start genoemd. Naast lezen wordt er tijdens dit uur gepraat over boeken en gewerkt aan woordenschat. Doel is om de overstap van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs op het gebied van lezen soepeler laten verlopen en bovenal uitdragen dat wij lezen op het Ichthus Lyceum belangrijk vinden.

Doel 8: Zelfstandig lezen tijdens de les

De taalcoördinatoren onderzoeken of het zelfstandig lezen aan het begin van de les ook een vast onderdeel kan worden bij de vakken Duits en Frans. Zowel losse teksten als boeken zijn hiervoor geschikt.

Doel 9: Iedereen leest tijdens de Boekenweek

Jaarlijks tijdens de Boekenweek is er schoolbreed aandacht. Bij de start van elke les wordt 15 minuten gelezen. Bij de talen lezen de leerlingen een boek. Bij de andere vakken lezen de leerlingen 'vakliteratuur'.

Doel	Waar	Wanneer	Eigenaar	Evaluatiemoment
Leesmotivatie bevorderen	Lessen Nederlands brugklas	Vanaf schooljaar 2027 - 2028	Taalcoördinator in samenwerking met docenten Nederlands	Najaar 2028
Leesmotivatie bevorderen	Lessen Frans en Duits	Vanaf schooljaar 2027 – 2028	Taalcoördinator in samenwerking met docenten Frans en Duits	Najaar 2028
Leesmotivatie bevorderen	Alle lessen	Tijdens de Boekenweek	Taalcoördinatoren en alle docenten	Mei 2027

6. Geraadpleegde bronnen

Hajer, M., & Meestringa, T. (2020). Handboek taalgericht vakonderwijs. Uitgeverij Coutinho.

Houtveen, Th. (2022). Monitor en differentieer. In: Th. Houtveen & R. van Steensel (red.),

De zeven pijlers van onderwijs in begrijpend lezen (Stichting Lezen Reeks 35). Eburon.

Hovius, H., Walda, G. (2017). Taalbeleid op het Ichthus-Lyceum, een verkenning. Ichthus Lyceum, Sectie Nederlands. (2017). Taalbeleid Ichthus Lyceum.

Konersmann, J., Eijnden, S. van den. (2023) Taalbeleidsplan Ichthus Lyceum 2023-2026.

Kennistafel Effectief Leesonderwijs. (2021). Beter leesonderwijs: van weten naar doen!

Meijerink, H., & Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen. (2009). Referentiekader taal en rekenen: de referentieniveaus.

Moort, M. van, Helder, A., & Broek, P. van den. (2022). Werk aan het opbouwen van kennis. In: Th. Houtveen & R. van Steensel (red.), De zeven pijlers van onderwijs in begrijpend lezen (Stichting Lezen Reeks 35). Eburon.

SLO. Rubrics: werken met rubrics voor algemene vaardigheden. <https://www.slo.nl>

SLO. Taalgericht vakonderwijs. <https://www.slo.nl/thema/meer/taalgericht-vakonderwijs/>